No. 307

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Woensdag 25 December

Uit hoofde van het invallend KERSFEEST *zal deze* COURANT *morgen niet verschijnen.*

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten December.

In de zitting der Tweede Kamer van de Staten-Generaal van gisteren is ingekomen de volgende koninklijke boodschap van den 21sten dezer.

» EDELMOGENDE HEEREN,

Ten gevolge van het door uwe vergadering aan ons gedaan verzoek, om het ontwerp van wet tot daarstelling eener schuld, ten laste der Overzeesche Bezittingen, in nadere overweging te nemen, is het noodig om te voorzien in de aanvulling der middelen tot dekking van de behoeften over 1840.

Hiertoe het nevensgaand ontwerp aan U Edel Mogenden aanbiedende, bevelen wij U Edel Mogenden in Gods heilige bescherming."

Deze boodschap was vergezeld van het volgende ontwerp van wet:

WIJ WILLEM, enz.

Overwegende dat, om de middelen ter bestrijding van 's Rijks uitgaven over den jare 1840 met het geraamd bedrag dier uitgaven te doen overeenstemmen, in de daarstelling van een kapitaal van elf millioen tweehonderd en twintigduizend guldens zal moeten worden voorzien, en dat, ter tegemoetkoming in de behoeften van het Amortisatie-Syndicaat over dat jaar, eene som van vier millioenen guldens wordt vereischt;

Zoo is het, dat wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze:

Ten behoeve van 's Rijks schatkist en ter bestrijding der uitgave, bij het hoofd dezes vermeld, zal in het tweede grootboek der nationale vaste schuld, rentende vijf ten honderd, worden ingeschreven en kunnen worden te gelde gemaakt een kapitaal van vijftien millioen zevenhonderd twee en veertigduizend eenhonderd guldens (*f* 15,742,100).

Lasten en bevelen, enz.

— Bij het verslag der centrale afdeeling over het ontwerp tot vaststelling der middelen in 1840, is nog van de regering ontvangen deze nota van wijzigingen:

In art. 1 valt weg de gehele 7e; 8e wordt 7e, en 9e wordt 8e, en 10e wordt 9e.

In te voegen art. 2. In de aanvulling van de bij het vorig artikel opgenomene middelen wordt bij eene afzonderlijke wet voorzien.

Artikel 2 wordt art. 3.

Thans hebben de beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1840 plaats gehad, en heeft de meerderheid met eenparige stemmen den Koning verzocht deze wetten in nadere overweging te nemen.

De heeren *Fresz*, *Schimmelpenninck*, *Backer*, *van Hoorn van Burgh*, *Luyben*, *van Dam van Isselt*, *Luzac*, *de Jonge*, *van Alphen*, *Kniphorst* en *van Asch van Wijck* hebben achtereenvolgens het woord gevoerd.

Al deze sprekers hebben bezwaren tegen de begrootingswetten in het midden gebracht, gegrond uit het te hoog opgevoerde cijfer van uitgaven, uit onevenredige lasten aan 's Rijks middelen en inkomsten toegevoegd; uit het bedrag zelfs van sommige, begroeten uitgaven. Zij betoogden, dat zij geheel waren op bezuinigingen hadden aangedrongen, en deze nu, bij het raadplegen van hunne gewone omstandigheden, moesten ingevoerd worden. Zij begrepen dat, na de afstemming van de leeningswet ad 36 millioen, het verband tusschen ontvangsten en uitgaven slechts door spaarzaamheid kon worden daargesteld.

Zij oordeelden verder, dat de hierboven vermelde voordracht het duidelijkste opleverde, dat alleen daardoor in 's Lands gewone behoeften kon worden voorzien; dat het overigens als van zelve volgde, dat, zonder de herziening der grondwet, aan geene afdoende bezuinigingen kon gedacht worden; dat deze niet moesten bestaan in weinig beteekenende posten en kleine salarissen, maar het geheel van de staatshuishouding op eenvoudigen en zuinigen voet moest worden ingericht.

Alle sprekers verklaarden zich bereid der regering voor een *half jaar* de noodige middelen te verleenen, ten einde in den gang der zaken te voorzien; welken tijd men intusschen kon te nutte maken om, in gemeenschappelijk overleg met de Staten-Generaal, aan de gegronde verlangens ten deze te voldoen.

Vele leden hebben hunne gevoeligheid aan den dag gelegd over de wijze van verdediging der leeningswet, op laatstleden Vrijdag, en verklaard, dat zij met grievend leedwezen Z. Exc. den minister van financien hebben hooren zinspelen op de leus der Belgen, in 1829 »geen herstel van grieven, geen geld."

Zoo iets was niet toepasselijk op de Nederlandsche Volksvertegenwoordiging; die door geene stelselmatige tegenstreving gedreven werd, die slechts op het oog had het waarachtig welzijn van het Volk en het Stamhuis, als zij, volgens eed en pligt, wetten meende te moeten verwerpen.

Inzonderheid de heer *Backer* liet zich in dezen geest hooren.

De heer *Fresz* betuigt zijn leedwezen dat zijn voorstel in het committé generaal van Maandag gedaan, om de leening bij voorraad te bepalen tot de som aan de Handelmaatschappij verschuldigd, verworpen is. Al ware de leening overigens ook aangenomen of de wet daaromtrent gewijzigd geworden hij zou zich tegen de voorgestelde begrooting van uitgaven niet hebben kunnen vereenigen. Beide die zaken zijn, naar zijn inzien, van elkander afgescheiden, zelfs meent den sommige leden der Kamer schijnen toegegeven te worden. De leening was, volgens den spreker, eene calamiteit van het verledene; de begrooting, een mandaat voor de toekomst. Uit dat oogpunt beschouwt hij de begrooting als gevaarlijk en verderfelijk, omdat de som daarvan te hoog is, en niet overeenkomstig met de eenvoudigheid, die in onze staathuishouding moet heerschen. Hij verlangt tevens, voor het goedkeuren der begrooting, de noodige waarborgen, namelijk eene herziening van het reglement der Rekenkamer en de voordragt der noodige herzieningen in de Grondwet. In den loop zijner rede noemt hij het een ongelukkig denkbeeld, om de schuld van hetgeen vervalt op den anderen te werpen, wijst uit over het verleidelijke der partijgeest, waarvan men denkt, en verdedigt zich zelven tegen de aanklagting, als of hij een blind vertrouwen in het bestuur zou betoonen. Hij eindigt met de betuiging, dat hij God bidt, dat deze de moeilijke gevolgen van de nauwgezetheid der vergadering mogen afwenden.

De heer *Schimmelpenninck* heeft de afstraffing van Zijne Excellentie heer *van den Bosch*, wiens bestuur het voorwerp van welgevallen, tot en bewondering is, zonderling geheeten, te meer, daar de minister tegen wiens bewind vele bedenkingen zijn gerezen, heden nog ter vergadering verschijnt tot verdediging van deze wetten, nadat de leeningswet is afgestemd. De heer *Schimmelpenninck* meende, dat men niet veel heils van de in den afgeloopen zomer benoemde commissie tot de financien verwachtte. Hij besloot zulks uit de handelingen van vroegere soortgelijke commissien en uit de ontstentenis van de vruchten der tegenwoordige op de nu aanhangige begrootings-wetten.

De heer *van Dam van Isselt* zeide hoofdzakelijk: Ik heb niet het woord gevraagd om in beschouwingen te treden, om cijfers bij te brengen; ik behoef niet aan te toonen, dat onze uitgaven te hoog zijn opgevoerd; dat, ten gevolge van de verwerping der leeningswet, de begrootingswet der middelen als van zelve vervalt; dat alzoo het verband tusschen de beide aanhangige ontwerpen is verbroken.

Neen, E. M. H., die cijfers zijn wereldkundig, die gevolgtrekkingen zijn zonneklaar. Maar ik neem deze wettige gelegenheid te baat, om mijne wenschen en bezwaren aan de Regering kenbaa

te maken. In een constitutioneel land bestaat slechts een middel voor de vertegenwoordigers des volks, om de regering een anderen weg te doen bewandelen; het is de weigering der subsidiën. Meermalen, helaas dikwerf te laat, hebben de Staten-Generaal daartoe de toevlugt genomen. Sinds jaren hebben wij met regt beweerd, dat in de finantien van den staat vereenvoudiging, bezuiniging, orde en regelmaat behoorden te worden ingevoerd. Zoo ooit is het thans zake van deze bevoegdheid gebruik te maken. Wij allen hebben het vrijdag jl. van Zijne Exc. den minister van finantien gehoord, dat men de verantwoordelijkheid van hetgeen er gebeurd is en thans staat te gebeuren, op deze kamer werpen wil. Zijne Exc. heeft ons op deze wijze gewaarschuwd aan de onregtmatige eischen der Regering niet toe te geven. Die woorden des ministers hebben diepen indruk in deze vergadering gemaakt.

De wijze waarop de Regering onze aanmerkingen op de leeningswet heeft beantwoord, geeft u de maat om te beoordeelen, in welken toestand wij ons op dit oogenblik bevinden. Openlijk hebben wij het verklaard, dat wij verpligt waren het goede der voordragt te verwerpen, om het kwade waarmede die wet besmet was. Men heeft ons beantwoord met de niet zeer vleijende toespraak over begrippen en handelingen, die de dagen van oproer en gewelt zijn voorafgegaan.

De leeningswet is afgestemd. Z. Exc. de minister voor de kolonien heeft getoond, dat hij zijn pligt beseffe; hij heeft doen zien, dat hij gevoelt hetgene in een constitutioneelen Staat van hem gevorderd wordt. Hij vroeg om zijn ontslag; hij is daardoor nog een trap hooger gestegen in onzer aller achting en liefde. De Regering heeft aan ons verlangen niet voldaan. De voordragt is niet gesplitst. Zij heeft de ontwerpen der begrootingswetten, die daarmede in verband stonden, niet ingetrokken.

Heden morgen ontvingen wij eene nieuwe voordragt, waarin, als ten spot dezer vergadering, juist de voorziening in die onderwerpen voorgesteld wordt, welke het meeste hebben medegewerkt om de leeningswet te doen vallen. Gaat de Regering alzoo voort, dan, ja dan, ga ik de toekomst van mijn Vaderland met donker gevoel te gemoet. Aan de Staten-Generaal wordt geweigerd datgene, wat zij in 's lands welbegrepen belang verlangen. Bij volharding der Regering zie ik onrust, verwarring, spanning en ramp voor mijn Vaderland in het verschiet. Buiten deze Vergadering heeft men mij de vraag gedaan, waarom ik mijne meening niet opoffer, waarom dat ik niet aan de wenschen der Regering toegeef? Het antwoord op die vraag heeft de afgevaardigde uit Utrecht vrijdag laatstleden gegeven in zijne rede, die zoo veel indruk bij de natie gemaakt, zoo veel weerklank heeft gevonden: » Ik kan niet, omdat ik niet mag" (zeide hij). Treffende woorden voor ons, maar ook voor de Regering. Dat zij niet verloren mogen gaan, en tot het Hoofd van den Staat mogen doordringen, herinnerende den eed van huldiging, dien wij hebben afgelegd; indachtig aan de trouw, dien wij den Koning hebben gezworen, verklaar ik, dat wij de begrooting niet kunnen aanraden, omdat wij het niet mogen, omdat eed en pligt het ons verbieden.

De heer *van Dam Doloot*, met zijn vertrouwen te kennen te geven, dat de vele bewijzen van trouw, moed, zelfopoffering en vereenigdheid voor het Huis dat ons regeert, geen treurige gevolgen zouden opleveren; de regering zou de Staten-Generaal bij magte stellen om het staats-crediet te behouden. Het verledene willen zij vergeten, medewerken om het kwaad te herstellen; maar indien er, hetgeen God verhoede, eene botsing plaats vond, zou hij met een bloedend hart, maar met een gerust geweten de gevolgen afwachten der vervulling van zijnen moeijelijken pligt. Hij eindigde met deze treffende woorden van een groot staatsman, dien de regeerders zich niet genoeg voor oogen kunnen stellen: *dans les grandes révolutions les peuples seuls ne périssent pas.* Ten slotte zeide de heer *van Dam*: Ik stem tegen de begrootingswet en verklare mij bereid der regering eene credietwet tot te staan.

De heer *Luzac* vindt zich ook naar eed en geweten bezwaard in deze voordragten te stemmen. Hij dringt op de spoedige herziening der grondwet aan.

De heer *de Jonge* merkt aan, dat, indien de regering niet tot eene aanzienlijke vermindering van uitgaven overgaat, hij daarvan weinig heil voorziet voor het Vaderland.

Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken heeft de begrooting verdedigd, en is daarin gevolgd door Z. Exc. den minister van finantien, die zich trachtte te regtvaardigen over zijne vrijdag jl. gehoudene rede. Hij heeft daarin geene zinspeling tegen de leden gemaakt. Z. Exc. verklaarde voorts, dat er nog mogelijkheid bestond, dat de minister voor de kolonien voor Koning en Vaderland zou behouden blijven in het bewind. Hij stond stil bij het behoud van de eensgezindheid tusschen vertegenwoordiging en regering, vooral in de tegenwoordige oogenblikken. Men moest bedenken dat het traktaat met België wel gesloten, maar nog niet geheel uitgevoerd is. Door het schokken van het vertrouwen tusschen de staatsmagten alhier zou er de uitvoering niet van bevorderd worden.

De minister wees ook op de geschiedenis: dat het Vaderland, schier eene eeuw pal had gestaan tegen Spanje, doch na den vrede, door ontijdig aandringen op bezuinigingen enz., zich groot kwaad berokkende.

De heer *van Asch van Wijck* meent in de bovenvermelde voordragt omtrent de leening van 15 milioen, een bewijs te zien, dat de regering het verzoek om de voordragt wegens de Oost-Indische leening in nadere overweging te nemen, heeft afgeslagen. Hij betuigt daarover zijn leedwezen, vooral ook omdat zoo doende een voor 's lands crediet nadeelige staat van spanning geboren wordt. Hij betoogt op nieuw, dat de Kamer niet anders heeft kunnen handelen, dan zij gedaan heeft.

Zijne Exc. de *Minister van Finantien* antwoordt, dat het dezen morgen ingediende ontwerp van wet geene nadere overwegingen wegens de meer bepaald ten dienste der Kolonien te doene leening uitsluit.

De beraadslagingen gesloten zijnde, werd de voordragt met vijftig stemmen tegen één (die des ministers van finantien) verworpen; zullende Z. M. worden verzocht haar in nadere overweging te nemen.

Dienvolgens wordt de bovenvermelde voordragt ingetrokken, zoo wel als de voordragt op de middelen.

In deze zitting der kamer heeft de centrale afdeeling verslag gedaan over de voordragt, nopens den duur der verantwoordelijkheid van hijpotheekbewaarders, waaromtrent de beraadslagingen zijn bepaald op morgen ten elf ure.

Heden zou de kamer op nieuw bijeenkomen.

— Naar men uit 's Hage meldt zou Z. M., na eenige vruchteloze pogingen om den minister van kolonien van besluit te doen veranderen, in deszelfs ontslag als zoodanig bewilligd, en de heer *Baud* op zich genomen hebben die betrekking *ad interim* waar te nemen.

*** Het Korps MUZIJKANTEN der 1e Afdeeling Infanterie, aangespoord door de menigvuldige oproeping in de Nieuwspapieren, tot bijdraging van onze ongelukkige Landgenooten op het Eiland *Schokland*, zal, op den 30. December 1839, des avonds om 6 ure, in het Lokaal van den Schouwburg te *Breda*, een CONCERT geven, ten voordeele dier ongelukkigen. De Entrée is bepaald voor een Heer 99 Cents en voor eene Dame 50 Cents.

*** De Ondergeteekende maakt het geëerd Publiek bekend, dat hij voornemens is op aanstaande Zaturdag in de Zaal van den Schouwburg, eene eerste Voorstelling te geven zijner MECHANISCHE KUNSTSTUKKEN, GEESTVERSCHIJNINGEN en TOURS D'ADRESSES, (welke laatste met een 50tal nieuwe Stukken zijn vermeerderd); de uitbundige lof, die hij overal steeds inoogst, doet hem ook hierop eene algemeene bijval hopen, zullende hij alles aanwenden om het geëerd Publiek een aangenaam avond te verschaffen. De Aanvang en Prijzen der Plaatsen zullen nader worden bekend gemaakt.

D. L. BAMBERG,
Mechanicus aan het Hof van Z. M. den Koning der Nederlanden.

Op Vrijdag den 27. December 1839, des middags ten 12 ure, zullen aan de Manege der K. M. Akademie publiek, om contant geld, verkocht:

DRIE PAARDEN, behoorende tot de Rijschool van gemelde Akademie.

Er is VERMIST sedert den 20. dezer, een Bruin Vos MERRIE-PAARD, met een Witte Vlak op de Schoft, oud zes jaren, met geknobbelde Staart, hebbende eene kleine Witte Streep voor den Kop en ook over de Neus, gemeld PAARD is met ZADEL en TOOM gaan loopen, die hetzelve te regt brengt bij de Uitgevers dezer, zal eene goede Belooning genieten.

De Notaris J. F. VAN GOCH, te *Bergen-op-Zoom*, zal, voor zijne Domicilaire, ingevolge het Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van den 19. November 1839, op Woensdag, den 8. Januarij 1840, Provisioneel, en op Woensdag, den 22. dier maand, finael, tusschens des avonds ten *zeven* ure, in het Nieuwenhuisch Koffijhuis, te *Bergen-op-Zoom*, in het openbaar aan de meestbiedenden, verkoopen:

Eene HOFSTEDE, genaamd: de *LAGE HOEVE*, gelegen onder *Bergen-op-Zoom*, in de *Lage Meeten*, groot 26 Bunders, 48 Roeden, 10 Ellen; en een perceel HEIDE, gelegen aan gemelde HOESTEDE, groot 7 Bunders, 99 Roeden, 60 Ellen.

Eene ARBEIDERS-WONING met MOESTUIN, ZAAILAND en HEIDE, staande en gelegen onder *Wouw*, in het *Laag*, groot 4 Bunders, 26 Roeden, 25 Ellen.

En onderscheidene percelen HEIDE en TURFVELD, gelegen onder *Wouw* en *Halsteren*. Alles bij Billetten breeder omschreven.

Alle de voornoemde Goederen grenzen onmiddellijk aan elkander, en zullen zoowel gecombineerd als in massa geveild worden.

Nadere onderrigtingen te bekomen in Persoon of met vrachtvrije Brieven ten Kantoren van de Notarissen Mr. VAN WELIJ, te *Rozendaal*, en VAN GOCH, te *Bergen-op-Zoom*.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.